

APLINKOS APSAUGOS
KRITERIJŲ NUSTATYMAS
DARBŲ PIRKIMUOSE -
VPT PRIEŽIŪROS SKYRIUS
INFORMUOJA

V I E Š Ū J Ū
P I R K I M Ū
T A R N Y B A

VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ TARNYBOS PRIEŽIŪROS SKYRIAUS PARENGTAS PRANEŠIMAS DĖL DARBŲ PIRKIMUOSE NUSTATOMŲ REIKALAVIMŲ, SUSIJUSIŲ SU MINIMALIAIS APLINKOS APSAUGOS KRITERIJAIS

Viešųjų pirkimų tarnyba (toliau – Tarnyba) pastebi, kad pastaruoju metu tam tikruose skirtingų pirkimų vykdytojų vykdytuose statybos darbų ar rangos pirkimuose keliami reikalavimai, kurie susiję su **Aplinkos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. D1-508** patvirtintu „Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašo“ (toliau – Tvarkos aprašas) 2 priede nustatytais minimaliais aplinkos apsaugos kriterijais, kurie nustatomi pagal tą patį ydingą modelį. Pirkimų vykdytojai vykdė **paprastojo remonto darbų, pastato rekonstrukcijos projekto parengimo ir rekonstrukcijos darbų, pastato kapitalinio remonto darbų, statybos darbų ir kt. pirkimus**. Tarnyba siekdama informuoti pirkimų vykdytojus apie pasikartojančius netikslumus darbų pirkimuose, teikia pastebėjimus:

- i** nors pirkimų vykdymo metu darbų projektai dar nebuvo parengti (jų parengimas buvo numatytas vykdant sutartis), pirkimų sąlygose buvo nustatyti reikalavimai tiekėjams jau teikiant pasiūlymus pateikti dokumentus, patvirtinančius, kad visi pagal pateiktus techninius projektus planuojami naudoti įtaisai ir medžiagos atitiks pirkimų sąlygose nurodytus aplinkos apsaugos kriterijus. Kai kuriais atvejais, tiekėjai, norėdami dalyvauti tokiuose pirkimuose, jau teikdami pasiūlymus, turėjo pateikti atitiktą patvirtinančius dokumentus dėl visų techniniame projekte numatytų elektros lempučių, santchnikos įtaisų, kietųjų dangų, gipso plokščių, termoizoliacinių medžiagų, dažų, medienos medžiagų ir gaminių, nors tikslus šių įtaisų ir medžiagų poreikis įprastai paaiškėja tik parengus darbo projektą ir tik po to rangovas, vykdydamas darbus, renkasi konkrečius gamintojus ir jų prekes, atsižvelgdamas į savo darbų organizavimo procesą ir eiliškumą;
- i** dalyje pirkimų dėl kiekvieno įtaiso ir medžiagos su pasiūlymais reikalauta pateikti ne tik atitiktą reikalavimams patvirtinančius dokumentus, bet ir nurodyti visus svarbiausius šių įtaisų ir medžiagų parametrus. Kai kuriais atvejais reikalauta, kad tiekėjai jau pasiūlymų formose nurodytų, kur ir koks įtaisas ar medžiaga (pagal techninį projektą) bus naudojami, nurodyti gamintojus bei pateikti gamintojų patvirtinimus, kad įtaisai ar medžiagos atitinka Tvarkos aprašo reikalavimus. Siekiant atitikti šiuos reikalavimus, tiekėjai kai kuriuose pirkimuose su pasiūlymais pateikė 700-800 puslapių apimties dokumentus;

- i** dalyje šių pirkimų net nedetalizuota, dėl kokių konkrečiai įtaisų ar medžiagų įrodantys dokumentai turi būti pateikti – pirkimų sąlygose buvo nurodyti tik Tvarkos aprašo skyriai, kuriuose bendrai aprašytoms įtaisų ir medžiagų grupėms nustatyti aplinkos apsaugos reikalavimai – tiekėjai dokumentus turėjo teikti dėl visų įtaisų ir medžiagų, kurių, tiekėjų vertinimu, gali prireikti remiantis pirkimų sąlygose nurodytais Tvarkos aprašo skyriais ir pateiktais techniniais projektais. Pastebėtina, kad nedetalizavus, dėl kokių konkrečiai įtaisų ar medžiagų įrodantys dokumentai turėtų būti pateikti (ir nesant parengtų darbo projektų, kuriais būtų galima remtis), tiekėjai ir pirkimų vykdytojai galėjo skirtingai vertinti ir suprasti, dėl kokių konkrečių įtaisų ar medžiagų dokumentai turi būti pateikti;
- i** reikalavimai pateikti patvirtinančius dokumentus minėtuose pirkimuose nustatyti kaip techninių specifikacijų dalis, todėl tiekėjų pasiūlymai, su kuriais nepateikti dokumentai dėl **visų** pagal techninius projektus planuojamų naudoti įtaisų ir medžiagų, buvo iš karto atmesti, tiekėjai neturėjo teisės pateikti trūkstamus dokumentus. Pastebėtina, kad tiekėjai, siekdami to išvengti, gali bandyti iš anksto pasiruošti patvirtinančių dokumentų paketus, su kuriais galėtų sėkmingai dalyvauti skirtinguose darbų viešuosiuose pirkimuose, nors ne visus įtaisus ir medžiagas faktiškai naudos vykdydami sutartis;
- i** pagal parengtus darbų projektus atliekant darbus, gali paaiškėti, kad kai kurių techniniuose projektuose numatytų ir su pasiūlymu pasiūlytų įtaisų ar medžiagų gali neprireikti. Vykdam sutartis gali būti nuspręsta naudoti kitus nei pasiūlyme nurodyti įtaisai ar medžiagos (pvz., dėl to, kad tiekėjo pasiūlytos medžiagos, įranga, atėjus laikui jas naudoti, nebegaminami arba labai pabrangę). Atsižvelgiant į tai, reikalavimas šiuos dokumentus tokiuose pirkimuose teikti jau pasiūlymų pateikimo metu tampa beprasmiu, nors jų nepateikimo kaina – pasiūlymo atmetimas.

Tarnyba atkreipia dėmesį, kad, vadovaujantis Tvarkos aprašu, reikalavimai, susiję su minimaliais aplinkos apsaugos kriterijais, gali būti nustatomi ne tik rengiant technines specifikacijas, bet ir nustatant tiekėjų kvalifikacijos reikalavimus ar kvalifikacinės atrankos kriterijus, pasiūlymų vertinimo kriterijus, pirkimo sutarties vykdymo sąlygas ir (ar) kitus reikalavimus. Tarnybos nuomone, **rengiant sąlygas darbų pirkimams, minėtų reikalavimų išpildymą būtų racionaliau nustatyti kaip sutarties vykdymo sąlygas**. Tokiu būdu skiriant didesnę dėmesį ne dokumentų dėl įtaisų ir medžiagų, kurios galbūt net nebus panaudotos, patikrai pasiūlymų vertinimo metu, bet užtikrinimui, kad vykdant sutartį faktiškai naudojami įtaisai ir medžiagos atitiktų aplinkos apsaugos reikalavimus. Atsižvelgiant į išdėstytą, primenama, kad:

Reikalavimų, susijusių su aplinkos apsaugos kriterijais, nustatymas ir atitikties jiems patikra atliekami ne tam, kad kaip savitikslių būtų atliktos formalios pirkimo procedūros. Šiais reikalavimais turi būti siekiama užtikrinti, kad vykdant sutartis bus įsigytos kuo mažesnį poveikį aplinkai darančios prekės, paslaugos ar darbai.

Sprendimas dėl to, kurioje konkrečioje pirkimo dokumentų dalyje (techninėje specifikacijoje, sutarties vykdymo sąlygose ar kt.) šiuos reikalavimus nustatyti, turi būti pagrįstas ir racionalus, pačių reikalavimų apimtis – proporcinga pirkimo objektui ir siekiamam tikslui.
